herpy

PILEGIFTFRØER

Red Uakari Poison Frog

Ranitomeya uakarii

Ranitomeya uakarii er en meget lille, dagaktiv pilegiftfrø på 13-16 mm fra Amazonas-bækkenet. Den er sort med røde til orange striber, gule flanker og blå ben, og den er sjælden i hobbyen. Pasningen bygger på erfaringerne med slægten, og arten passer til en øvet holder med tålmodighed og en stabil forsyning af bittesmå foderdyr.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates uakarii* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**13-16 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-6 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-25 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri**
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**I bladkar (fx bromelier)**
Æg pr. lægning	**2-7**
Klækning	**10-14 dage**
Larvetid	**60-100 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Ranitomeya står på CITES liste II, så handel over EU's grænser kræver CITES-tilladelser, og du bør kunne dokumentere, at dyrene er opdrættede. EU-bilaget er ikke aflæst i referencetabellen og er derfor ikke angivet.

Om arten

Ranitomeya uakarii er en af de mindste pilegiftfrøer. Voksne dyr måler 13-16 mm fra snude til kloak. Tegningen er markant: røde til orange striber langs siderne og ryggen på sort bund, brede gule striber på flankerne og et sort U-formet mærke på hovedet. Alle fire ben er blå med fine sorte prikker og pletter, og øjets iris er sort. Enkelte bestande har rent gule i stedet for røde striber. Hunnerne er i de beslægtede arter som regel lidt større og kraftigere end hannerne, men kønsbestemmelse er svær.

Arten blev beskrevet i 2006 af Brown, Schulte og Summers som *Dendrobates uakarii* og er senere flyttet til slægten *Ranitomeya*. Den hører til den genetiske gruppe omkring *R. reticulata* og blev længe forvekslet med *R. ventrimaculata*, men kendes let på de gule striber på flankerne, som *R. ventrimaculata* aldrig har. Den er langt mindre udbredt i terrarier end de

kendte *Ranitomeya*-arter, og der findes næsten ingen artsspecifik pasningserfaring. Resten af denne vejledning bygger derfor på erfaringerne med slægten som helhed, og det fremgår af teksten, hvor tallene er lånt. Levealderen i fangenskab angives for slægten til op til 5-6 år.

Hudgift: *R. uakarii* danner ikke selv sin gift. Vilde pilegiftfrøer optager giftstoffer fra små leddyr i føden, fx myrer og tusindben, og lagrer dem i huden. Hos slægten er giftigheden typisk ringe, men for netop denne art er styrken ikke dokumenteret, så angivelsen mild er et forsigtigt skøn. Opdrættede dyr, der lever af bananfluer og springhaler, mangler giften. Alligevel bør frøerne ikke håndteres, og du skal vaske hænder, når du har arbejdet i terrariet.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Udbredelse og levested

Ranitomeya uakarii er vidt udbredt i Amazonas-bækkenet, mest syd for Amazonfloden. De fleste fund stammer fra regionen Loreto i det nordøstlige Peru, men arten kendes også fra Madre de Dios i det sydlige Peru, fra Pachitea-flodens opland i det centrale Peru og fra det vestlige Brasilien. Ved trelandshjørnet mellem Peru, Colombia og Brasilien findes den på begge sider af Amazonfloden og når ind i det sydlige Colombia. Frøer, der formentlig hører til arten, er også fundet i det centrale Guyana. Arten er set fra lavlandet op til omkring 500 m over havet.

Arten er vurderet som livskraftig (LC) på IUCN's rødliste, fordi udbredelsen og bestanden er store. Lokalt kan skovrydning til landbrug og indsamling til den internationale dyrehandel true bestande, men det meste af udbredelsen ligger i tyndt befolkede egne.

> **Oprindelig udbredelse:** Brasilien, Colombia og Peru.

LEVESTED

Ranitomeya uakarii lever i urørt regnskov og i gammel sekundærskov, men er ikke bundet til disse levesteder. Den er først og fremmest en jordlevende art, der dog kan klatre op i vegetationen og er set flere meter over skovbunden. Hannen sidder højt og kalder med en summende stemme for at lokke hunnerne til. Æggene lægges i bromelier af slægten *Guzmania*, som er almindelige i området, og haletudserne vokser formentlig op i bromeliernes vandsamlinger. Arten kan yngle hele året, og det er foderet og antallet af egnede bromelier, der sætter grænsen.

Klimaet i området er varmt og fugtigt hele året. Den præcise luftfugtighed, nedbør og temperatur i artens egne levesteder er ikke dokumenteret.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Opdræt af haletudser

Pasning

TERRARIET

Et par eller en trio *Ranitomeya uakarii* kan holdes i et terrarie på 45 × 45 × 45 cm, og 40 × 40 × 40 cm bruges også til et par eller en trio. Tallene er lånt fra slægten, for artens pasning er ikke beskrevet særskilt. Bruges unge dyr, er det sikreste at starte med mindst fire, så begge køn er med.

Indret terrariet som en lysning i en tropisk regnskov: et drænlag, en bund af fx pinjebark eller lavasten og et tykt lag visne blade. Giv grove grene at klatre på, og plant tæt med javamos, slyngplanter og bromelier. Læg sorte filmdåser eller lignende små beholdere ud som æglægningssteder og vandsamlinger til haletudserne. Springhaler og små bænkebidere i bunden rydder op og er samtidig foder.

Hold kun én form i terrariet, og bland aldrig arter fra slægten, så du undgår krydsninger.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Hold terrariet på 21-25 °C om dagen og 18-21 °C om natten. Tallene er lånt fra slægten, og angivelserne svinger fra omkring 21-24 °C til 25-28 °C om dagen. Natten må gerne være op til omkring 5 grader køligere end dagen.

Ekstra varme er sjældent nødvendig i en opvarmet stue. Stil aldrig terrariet i direkte sollys, for overophedning kan være dødelig. Mål med et digitalt termometer både forneden og foroven. En kølig hvileperiode er ikke dokumenteret.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 70-100 %. Sprøjt dagligt, så fugten er tæt på 100 % morgen og aften og 70-75 % midt på dagen. Så får terrariet lov at tørre lidt op mellem sprøjtningerne.

Brug osmosevand eller regnvand, og sørg for lidt luftskifte, så der ikke står stillestående, muggen luft.

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål eller en bromelie med vand i bladhjørnerne er nok. Hold vandet 1-2 cm dybt, så den lille frø kan sidde i det med hoved og overkrop over vandet; dybden er lånt fra slægten. Skift vandet, når det bliver uklart, og brug osmosevand, regnvand eller afkloreret postevand. Padder optager stoffer gennem huden, så brug aldrig sæbe eller rengøringsmidler i terrariet; skyl i stedet med varmt vand.

Vandet i filmdåser og bromelier med haletudser skal stå roligt, men skiftes jævnligt, så det ikke bliver grumset.

LYS OG UVB

Ranitomeya uakarii er dagaktiv, og lyset er først og fremmest til planterne. Giv 12-14 timers lys om dagen med lysstofrør eller LED og mørke om natten. Det er ikke dokumenteret, at arten har brug for UVB. Vælger du alligevel en svag UVB-kilde, så sørg for masser af skygge, så frøerne selv kan vælge.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Grundfoderet er små leddyr: flyveløse bananfluer, springhaler, små hvide bænkebidere og nyklækkede fårekyllinger. Arten er så lille, at den er helt afhængig af en konstant forsyning af ganske småt foder, så start foderkulturerne, før frøerne flytter ind. Danske myrer kan ikke bruges som foder.

Fodr både voksne og unger dagligt med præcis så meget, at det er spist op, inden der skal fodres igen. Støv foderdyrene med et egnet vitamin- og mineraltilskud, og følg producentens anvisning. Frøer af slægten er ofte sky og kan være svære at se æde, så følg med i, at alle dyr får mad.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Ranitomeya uakarii er dagaktiv. I et tæt beplantet terrarie med mange gemmesteder ser du typisk mere til frøerne end i et goldt terrarie, men de små frøer er ofte sky og gemmer sig, når du kommer hen til glasset. Hannen kalder fra et højt sted. Pilegiftfrøer har ikke egentlig amplexus; ligner det, er det typisk to frøer af samme køn i revirstrid.

Frøerne bør ikke håndteres. Huden er tynd og gennemtrængelig, og rester af sæbe, creme og olie fra hænderne kan skade dem. Skal en frø fanges eller undersøges, så brug en gennemsigtig bøtte.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsbestemmelse af små *Ranitomeya*-frøer er svær. Hunnerne er som regel lidt større og kraftigere end hannerne, og kun hannen kalder. Alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Ranitomeya uakarii*. Den sikreste vej til et par er at starte med flere unger og lade dem finde sammen.

PARRING

Hannen kalder fra en høj siddeplads, og hunnen følger ham rundt i terrariet, mens hun nusser og skubber ham hen til et passende æglægningssted. Der er ikke nogen egentlig amplexus. Giv flere sorte filmdåser og bromelier at vælge imellem, og lad dyrene være i fred.

Stabil temperatur med en lidt køligere nat, høj luftfugtighed og rigeligt foder er det vigtigste. Arten kan yngle hele året, og antallet af egnede æglægningssteder og foderet begrænser, hvor ofte det sker. Et særligt udløsende signal i fangenskab er ikke dokumenteret.

ÆG OG HALETUDSER

I naturen lægges æggene i bromelier af slægten *Guzmania*, og i terrariet bruges filmdåser og bromelier. *Ranitomeya uakarii* lægger 2-7 æg pr. lægning, og med rigeligt foder kan hunnen lægge omkring fire gange om måneden. Hannen bærer de klækkede haletudser til hver sin vandsamling. Om han også vogter æggene, er ikke beskrevet for arten.

Hos nogle beslægtede arter lægger hunnen ufrugtbare æg i vandet som foder til haletudserne, men det er ikke dokumenteret for denne art. Haletudser kan opfostres på haletudsefoder, tørfoder til akvariefisk eller bidder af regnorme. Lad gerne de voksne passe æg og transport, og tag først derefter haletudserne ud. Hold dem hver for sig i små beholdere med rent osmosevand, og skift omkring to tredjedele af vandet hver anden til tredje dag.

METAMORFOSE

Klæktiden er ikke dokumenteret for arten selv; for slægten angives 10-14 dage. Larvetiden er heller ikke dokumenteret. For beslægtede *Ranitomeya*-arter ved konstant omkring 24 °C går der omkring 60-100 dage fra klækning til forbenene kommer, og det samme kan formentlig forventes hos denne art.

Når forbenene kommer frem, holder haletudsen op med at æde. Giv den en let vej op af vandet, fx et lille stykke kork på overfladen, og flyt den til en beholder med fugtig landdel, når halen er ved at være optaget.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede frøer er bittesmå. Hold dem i en lille, fugtig opdrætsbeholder med visne blade, kork og en lav vandskål. Fodr dagligt med springhaler og de mindste bananfluer, let støvet med vitaminer og mineraler.

Unger af jævn størrelse kan gå sammen i en gruppe. Hold øje med aggression og æderi af æg, når de nærmer sig kønsmodenhed, og del gruppen op, hvis det bliver nødvendigt.

Sundhed og typiske fejl

Sygdomme er ikke beskrevet særskilt for *Ranitomeya uakarii*, så rådene er lånt fra slægten:

- Varme fra sol gennem et vindue kan hurtigt blive dødelig, så stil aldrig terrariet i sollys.
- Lav luftfugtighed uden adgang til vand tørrer frøerne ud, mens et alt for vådt og stillestående terrarie giver hudinfektioner og mug.
- Foderdyr uden vitamin- og mineraltilskud svækker knoglerne.
- En mager frø uden rund mave skyldes ofte for lidt foder eller konkurrence. Tjek, at alle dyr får mad.
- Kampe mellem dyr af samme køn og hunner, der æder hinandens æg.

En sund frø har hel hud uden sår eller røde, irriterede områder, især omkring gattet og på indersiden af bagbenene. Hud, der virker vattet eller svampet, tyder på en infektion. Andre tegn på sygdom er hyppige hamskifter, ballonagtig krop, passivitet eller uro, appetitløshed og mat, tør hud. Isolér dyret, og søg hurtigt en dyrlæge med forstand på padder.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.